

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ

ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΚΤΥΠΟΥΝΤΑΙ

ΕΙΣ 20,000

ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ

. ΚΑΙ

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ

ΑΔΡΕΑΝ

*Εκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζηρίου καὶ Ι. Μ. Δαμβέργη διευθύνοντος.

ΦΩΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΞΕΝΟΥΣ

Ὅτε πρὸ ἑτῶν κατηγγέλθη πρὸς ἡμᾶς ὅτι Ἰταλὸς συγγραφεὺς διδακτικῶν βιβλίων, ὁμιλῶν περὶ Ἑλλάδος, ἐν ἔργῳ ἐγκεκριμένῳ μάλιστα καὶ χρησιμεύοντι ὡς ἀνάγνωσμα μαθητῶν, ἐδίδασκεν ὅτι ἡ χώρα ἡμῶν κα-
τοικεῖται κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ ληστῶν, ἀντί, ὡς σύ-
νηθες, νὰ τὸν περιλούσωμεν δι' ὕδρεων, αἱ ὁποῖαι οὐ-
δόλως θὰ διέλυον τὴν κλάνην του, τῷ ἐγράψαμεν ὅτι
ὄχι μόνον ἀδικεῖ ἑαυτὸν, ἐπαναλαμβάνων τὰς ὕδρεις
τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τὴν νεολαίαν τῆς
πατρίδος του, ἥτις φωτίζεται ἐκ τῶν βιβλίων του, πα-
ραπλανᾷ καὶ σκοτίζει διὰ ψευδολογιῶν καὶ συκοφαν-
τιῶν.

Καὶ ὁ συγγραφεὺς ἐκεῖνος, πεισθεὶς καὶ ἐξακριβώ-
σας τὴν ἀλήθειαν, ὄχι μόνον ἐσπευσε νὰ ἀπαντήσῃ
πρὸς ἡμᾶς μετανοῶν καὶ εὐχαριστῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς
νέαν τοῦ ἔργου του ἐκδοσιν προέβη ἀμέσως, ἐξ ἧς ἀπή-
λειψε τὰς ὕδρεις καὶ δι' ἐξηκριδωμένων ἀληθειῶν ἀντε-
κατέστησεν αὐτάς.

Τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ διαφωτισμοῦ καὶ τῆς ἱκανο-
ποιήσεως συνιστῶμεν ὡς τὸν εὐγενέστερον καὶ σκοπι-
μώτερον πρὸς πάντας ἐκείνους, οἵτινες μακρὰν τῆς πα-
τρίδος τῶν εὐρισκόμενοι λαμβάνουσι πρῶτοι γνῶσιν τῶν
κατ' αὐτῆς τοιούτων ἀδικημάτων. Δὲν προέρχονται πάν-
τοτε ταῦτα ἐξ ἐχθροπαθείας, ἀλλ' εἴτε εἶναι ἡχοὶ πα-
λαιότερων φραγκικῶν συκοφαντιῶν, σκοπὸν ἔχουσιν
τὸν ἐξευτελισμὸν τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν τῇ συνειδήσει
τῶν λαῶν τῆς Δύσεως, εἴτε εἶναι ἀποτελέσματα ἐπι-
πολαιότητος καὶ ἀμαθείας.

Τίς οἶδεν ἐκ ποίων ὑπόπτων πηγῶν ἠρύσθη τὰς πο-
λιτικὰς γνώσεις του περὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ λεγομένου
ζητήματος καὶ τίς οἶδεν εἰς ποίαν κλασικὴν ἀγνοίαν τῆς
πραγματικότητος εὐρίσκεται ὁ ἀρθρογράφος ἐκεῖνος τῆς
«Βελγικῆς Ἀνεξαρτησίας», ὁ ἐπιθυμήσας καὶ αὐτὸς νὰ
παρουσιάσῃ μίαν νέαν λύσιν τοῦ γορδίου τούτου δε-
σμοῦ καὶ ἀντ' αὐτοῦ κόψας διὰ τοῦ ξίφους τοῦ πᾶσαν
λογικὴν καὶ πᾶσαν δικαιοσύνην! Ἐχώρισεν ὁ ἀνθρω-
πος τὴν Πόλιν εἰς διάφορα τμήματα καὶ ἐμοίρασεν
αὐτὰ ἀνὰ ἑν εἰς Ἀγγλοὺς, Ρώσους, Γάλλους, Ἰτα-
λοὺς καὶ Γερμανοὺς, ἀφοῦ ἐφρόντισε προηγουμένως νὰ
πέμψῃ τὸν κατακτητὴν εἰς Προῦσαν. Ἀλλὰ νὰ μὴ
συλλογισθῇ ὁ ἀνθρωπος ν' ἀφήσῃ καὶ μίαν κἂν συνοι-
κίαν εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἴδρυσαν, ἐδόξασαν καὶ κατοι-
κοῦσιν ἀκόμη τὴν Πόλιν τῶν ἀντιστάντες εἰς τόσας
θουέλλας καὶ ἐπιζήσαντες τόσων ἐπιδρομῶν;

Δὲν ἔτυχεν ἄραγε νὰ γνωρίσῃ ποτὲ ἓνα Ἑλληνα,
δὲν ἔτυχε ποτὲ νὰ τὸν γνωρίσῃ εἰς Ἑλλήν ἓνα τῷ δι-
δάξῃ τὴν ἀλήθειαν;

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ Β' Νηστειῶν

(Μάρκ. 1. 2—12)

Κείμενον.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοὺμ
καὶ ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστ· καὶ εὐθέως συνήχθη-
σαν πολλοί, ὥστε μὴκέτι χωρεῖν μηδὲ τὸ πρὸς τὴν θύ-
ραν· καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. καὶ ἔρχονται πρὸς
αὐτὸν παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσά-
ρων. καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσει αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον,
ἀπεστέγασαν τὴν στέγην¹ ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες
χαλῶσι τὸν κράββατον, ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο.
ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, λέγει τῷ παρα-
λυτικῷ· τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. ἦσαν
δὲ τινες τῶν Γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογι-
ζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· τί οὗτος οὕτω λαλεῖ
βλασφημίας; τίς δύναται ἀφίεναι ἁμαρτίας, εἰμὴ εἰς
ὁ Θεός; καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι
αὐτοῦ, ὅτι οὕτω διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς·
τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; τί ἐστὶν
εὐκοπώτερον², εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ, ἀφέωνταί σοι αἱ
ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, ἔγειρε, καὶ ἄρον τὸν κράββατόν
σου καὶ περιπάτει; ἵνα δὲ εἰδῇτε³ ὅτι ἐξουσίαν ἔχει
ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφίεναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας,
λέγει τῷ παραλυτικῷ· σοὶ λέγω ἔγειραι, καὶ ἄρον τὸν
κράββατόν σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου· καὶ ἡγέρθη
εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κράββατον ἐξῆλθεν ἐναντίον
πάντων⁴ ὥστε ἐξίστασθαι⁵ πάντας καὶ δοξάζειν τὸν
Θεὸν λέγοντες ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν.⁶

Σημειώσεις.

1) Ἀπεστέγασαν τὴν στέγην. = Ἡ οἰκία, χωρικὴ
οὔσα ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἑνὸς μεγάλου δωματίου· οἱ φέροντες λοιπὸν τὸν
παραλυτικὸν ἀφοῦ ἀφῆρσαν τὰς κεράμους, καὶ κατόπιν τὰς σανίδας
καταβιβάζουσι τὸν κράββατον ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ. 2) Τί ἐστὶ ἐὺ-
κοπώτερον εἰπεῖν. = εὐκολώτερον—εὐκολωτέρα ἀπαγγε-
λία τῆς ἀφίσεως τῶν ἁμαρτιῶν ὡς μὴ δυνάμενη νὰ ἐξελεγχθῇ. 3)
ἵνα δὲ εἰδῇτε = ἵνα γινώσκητε λοιπὸν, ἀφοῦ ὡς τώρα δὲν
ἠθελήσατε νὰ πιστεύητε. 4) Ἐναντίον πάντων = ἐνώπιον
πάντων. 5) Ἐξίστασθαι = καταπλήττεσθαι διὰ τὸ ἐξαισιον
τοῦ θαύματος. 6) Ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν =
διὰ μόνου τοῦ λόγου νὰ ἐγείρῃ παραλυτικούς.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Η ΘΕΙΑ ΔΥΝΑΜΙΣ

Ἐκ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς τοῦ Παύλου Α' 10-18 καὶ Β' 1-3.

Ὁ Προφήτης Δαβὶδ, λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἔγρα-
ψεν εἰς τὸν Ψαλμὸν ΜΔ'. Ὁ Θεός, Ἄναρχε Λόγος τοῦ Θεοῦ,
σεσαρκωμένος πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὁ θρόνος
σου εἶναι θρόνος τελείου Θεοῦ, θρόνος αἰωνίου Βασιλείας· τὸ
δὲ βασιλικόν σου σκήπτρον εἶναι τὸ σύμβολον τῆς εὐθύτητος,
*διότι, καίτοι ἔλαβες τὴν ἀνθρωπίνην σάρκα καὶ ἐξωμοιώθης

ταῖς ἀνθρώποις, ἡγάπησας ὅμως πάντοτε τὴν δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας τὴν ἀνομίαν. Διὰ τοῦτο, ὦ Θεέ καὶ Λόγε, σὲ ἔχρισε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὡς ἄνθρωπον ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, τοὺς ἐπίσης χρισμένους ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἐκ τῆς ἐκθέσεως δὲ τῶν λόγων τούτων τοῦ Προφήτου Δαβὶδ τῶν ἀφορώντων εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ, ἀρχεται τὸ προκείμενον Ἀποστολικὸν Ἀνάγνωσμα.

Καὶ πάλιν ὁ Προφήτης Δαβὶδ, λέγει ὁ Ἀπόστολος, εἰς ἕτερον Ψαλμὸν τὸν ΡΑ'. λέγει, ἀναφερόμενα ἐπίσης εἰς τὸν Χριστόν. Σὺ, λέγει, ὦ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, Θεάνθρωπε Ἰησοῦ Χριστέ, εἶσαι Θεὸς ἀληθινός, διότι διὰ σοῦ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ ἐγένετο ἐξ ἀρχῆς ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου. Σὺ εἶσαι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένοντο· ὅθεν καὶ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ εἰναι δημιουργήματα τῶν χειρῶν σου.

Καὶ αὐτοὶ μὲν οἱ οὐρανοί, λέγει ὁ Ἀπόστολος, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς δευτέρας καὶ φρικτῆς παρουσίας σου, ὦ Θεέ καὶ Λόγε, δὲν θέλουσι μὲν καταστραφῆ καὶ μηδενισθῆ, ἀλλὰ θέλουσι μεταβληθῆ ἀπὸ τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἀφθαρσίαν, θέλουσι μετασχηματισθῆ ὡς πεπαλαιωμένον ἱμάτιον, καὶ θέλουσι τυλιχθῆ ὑπὸ σοῦ ὡς τυλίσσεται αὐτὸ τὸ ἔνδυμα· ἐνῷ σὺ, ὡς Θεός, θέλεις μείνει διὰ παντός ἀμετάβλητος, καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς σου, τὰ ὅποια καθὼς ποτε δὲν ἔλαβον ἀρχὴν, οὕτω δὲν θέλουσι λάβει καὶ τέλος, θὰ εἶναι αἰώνια καὶ ἀτελεύτητα.

Εἴπομεν ὅτι παρ' Ἑβραίοις παρεξηγεῖτο πολλάκις τὸ πρόσωπον τοῦ Μεσσία ἐκλαμβανόμενον καὶ ὡς Ἀγγέλου· οὕτω λοιπὸν καὶ τὴν ῥῆσιν τοῦ Προφήτου Δαβὶδ «εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου κτλ.» τινὲς τῶν Ἑβραίων ἐρμηνευτῶν, μὴ διακρίνοντες, ὡς φαίνεται, καλῶς τὰ πρόσωπα τῆς τρισυποστάτου Θεότητος ἡρμήνευσαν ὅτι ὁ Κύριος, ὁ Θεὸς τοῦτέστιν, ὁμοίει εἰς τινὰ Ἀγγέλον, ὡς λ. χ. εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Ἀγγέλῳ μου κτλ. Ἀλλ' ὁ Ἀπόστολος ἀνασκευάζει τὴν ἐσφαλμένην ταύτην ἐρμηνείαν ὡς ἐξῆς.

Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι ἀσώματος καὶ ἄυλος, οὔτε δεξιὰν οὔτε ὑποπόδιον ἔχει, ἀλλ' ἡ ἔκφρασις εἶναι εἰκονική, σημαίνουσα διὰ μὲν τῆς δεξιᾶς τὸ ἰσότημον, διὰ δὲ τοῦ υποποδίου τὴν ἐντελὴ νίκην καὶ ὑποταγήν. Ὁ Θεὸς λοιπὸν οὐδὲν ἦτο δυνατόν νὰ εἴπῃ εἰς τινὰ Ἀγγέλον, ἵνα καθήσῃ ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ ἔστιν ἵνα γείνη ἰσότημος αὐτῷ, ἀλλ' εἶναι λόγοι ἀποτεκνόμενοι ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν σαρκοθέοντα Υἱὸν καὶ Λόγον αὐτοῦ, τὸν Χριστόν.

Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ὁμοίει εἰς Ἀγγέλον ἀλλ' ὁμοίει εἰς τὸν Χριστόν, προσεπιλέγει ὁ Ἀπόστολος, ὅτι ἐν ταῖς Ἀγίαις Γραφαῖς οἱ Ἀγγελοὶ μνημονεύονται πάντοτε ὡς δοῦλοι καὶ ὑπηρεταὶ τοῦ Θεοῦ ἀποστελλόμενοι ὑπ' αὐτοῦ κατὰ καιροὺς ὅπως ἐκπληρῶσι διαταγὰς καὶ παραγγελίας, ἀφορώσας εἰς τὸ ἔργον τῆς διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου Σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ἀφοῦ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῷ προηγουμένῳ πρώτῳ Κεφαλαίῳ τῆς Ἐπιστολῆς παρέβαλε τὸν Ἰησοῦν Χριστόν πρὸς τοὺς Προφῆτας καὶ πρὸς τοὺς Ἀγγέλους, καὶ ἀπέδειξεν ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδεμία σύγκρισις, διότι ὁ μὲν εἶναι Κύριος καὶ Θεός, οἱ δὲ εἶναι δοῦλοι καὶ ὑπηρεταί, προβάλλει εἰς σπουδαίας νοουθεσίας καὶ συμβουλὰς πρὸς τοὺς Ἑβραίους. Ὅποιαν, λέγει, διαφορά ὑπάρχει μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἀπ' ἐνός, καὶ τῶν Ἀγγέλων ἀπ' ἑτέρου, τοιαύτη ὑπάρχει καὶ μετὰ τοῦ παλαιοῦ κηρύγματος τοῦ δι' ἐκείνων γενομένου, καὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ γενομένου διὰ τοῦ Χριστοῦ. Ὁρεῖται λοιπὸν ἡμεῖς πολὺ περισσότερον, μετὰ συντονωτέρας προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας νὰ προσέχωμεν εἰς ὅσα ἡκούσαμεν κηρυχθέντα ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ, μήπως ἀμελήσαντες καὶ ἀδιαφορήσαντες ἀπολεσθῶμεν.

Πρέπει, λέγει ὁ Ἀπόστολος, νὰ εἴμεθα προσεκτικώτεροι εἰς τὰ κηρυχθέντα ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ· διότι ἐὰν τὰ λαληθέντα ὑπὸ τῶν Ἀγγέλων ἐν τῷ παλαιῷ νόμῳ ἐπηλήθευσαν καὶ ἐπραγματοποιήθησαν, πᾶσα δὲ παράβασις τῶν προσταγμάτων ἐκείνων ἔλαβε τὴν προσήκουσαν ἀναπόδοσιν τῆς τιμωρίας, πῶς εἶναι δυνατόν ἡμεῖς σήμερον οἱ φωτισθέντες ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῷ Ἁγίῳ Βαπτίσματι, ἀμελήσαντες καὶ παραβάντες τὰ τοσοῦτον σωτηριώδη προσταγμάτων τοῦ Χριστοῦ, τὰ ὅποια δὲν ἀφορῶσι πλέον εὐδαιμονίαν ἐπίγειον, ἀλλ' ἀφορῶσι μακαριότητα οὐράνιον καὶ αἰώνιον, νὰ διαφύγωμεν τὴν δικαίαν τιμωρίαν; πῶς εἶναι δυνατόν, παραβάντες τοιαύτας σωστικὰς δογματικὰς διατάξεις, τοιαύτας διδασκαλίας, νὰ μὴ τιμωρηθῶμεν; διδασκαλίας, αἵτινες ἀρξάμεναι ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, τοῦ κηρύξαντος εἰς τοὺς λαοὺς τῆς Ἰουδαίας, μετεδόθησαν καὶ εἰς ἡμᾶς ὑπ' αὐτῶν τῶν Ἀποστόλων αὐτοῦ;

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

Η ΚΥΡΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

Τὸ λέν οἱ Καραμέριδες, τὸ λέν καὶ 'ς τὸ Ζαγόρι, τὸ λέν τὰ Ζαχόπουλα, ψηλά 'ς τὴ Βίλε-Κάρδα, τὸ λέν 'κι' ἡ Νεγαδιώτισσας, τὸ λέν σάν μοιρολόγι. Τὸ λέν γιὰ τὴν Μπαλάνινα καὶ τὴν κυρά Χρυσούλα. Καὶ γιὰ τὴν Κύρ-Ἀγγελική τῆς Γκούμαινας τῇ νύρῃ. Ποῦ τῆς ἐπῆραν ὀμπροστά καὶ σκ'άδεις τῆς πηγαίνου. Μὲ δ' ὡ δ' ε' κα' συντρόφισσας καὶ με' σα ρά ν' τ' α' δούλους. —Περπατία, Κύρ-Ἀγγελική, μὴν ἀπομένῃς 'πίσω' Μῆνα τὰ ρούχα σὲ βαροῦν, μῆνα καὶ τὰ τουμάνια; —Μῆτε τὰ ρούχα μὲ βαροῦν, μῆτε καὶ τὰ τουμάνια, Μόν' τ' ἀσπρόλιθα μὲ βαροῦν, τὰ γόνατα μοῦ σφίζου. Τῇ μαύρῃ τὴν ξυπολοσιὰ δὲν ἔχω μαθημένη. Τῆς πῆραν καὶ τῆς πῆγαιναν ψηλά 'ς τὴ Βίλε-Κάρδα. Πιάνουν οἱ κλέφταις τὸ χορὸ, βαίνουν καὶ τῆς γυναῖκες. —Ρίξου κυρά Μπαλάνινα γιὰ νὰ ριχτοῦν κ' ἡ ἄλλαι. —Κύριε μ', ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, δὲν σκύπτεις νὰ κυτ'άξῃς, Το τί κακὸν ἐπάθιμε καὶ τί κακὸ μᾶς ἐλλεῖ; Ταῖς πῆραν καὶ ταῖς ζέτασαν θλαῖς μὲ τὴν ἀράδα, Ποιά ἔχει ἄνδρα ἀξιώτερον γιὰ νὰ ταῖς ξαγοράσῃ. Ἡ Ἀγγελική τῆς Γκούμαινας, ἡ νύφη τῆς Χρυσούλας, ἔκλαιγε γιὰ τὴ μοῖρὰ τῆς καὶ γιὰ τὴ δυστυχία τῆς. Γιατ' εἶρε ποῦ ὁ ἄνδρας τῆς εἰς τὴ Βλαχία ἐσκοτώθη.

Η ΑΛΗΘΗΣ ΕΥΓΕΝΕΙΑ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

Β'.

Ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ ἐλέγομεν ὅτι, ἂν μὴ διαρκῶς ἡ ἀνθρωπότης ἀναβαπτίζεται τρόπον τινὰ εἰς τὰ νάματα τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ καὶ ἀνακαινίζεται εἰς αὐτά, καὶ αὕτῃ ἡ σήμερον λεγομένη εὐγενεστέρᾳ μερὶς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, λέγω, τοὺς ἡγεμόνας καὶ κυβερνήτας τῶν ἐθνῶν, κινδυνεύει νὰ ἐκφυλισθῇ καὶ ἐκχυδαισθῇ, προσέθηκα δὲ ὅτι τὴν ἀπόδειξιν ταύτην θέλω δώσει ἐν τούτῳ τῷ φύλλῳ, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον παρακαλῶ τὸν ἀνγνώστην νὰ μὲ ἀκολουθῇ εἰς τὰ ἐξῆς.

Ὁμολογεῖται ὅτι ὁ μέγας Ἀριστοτέλης συνεχώνευσε ἐν αὐτῷ πάντα τὰ παλαιότερα φιλοσοφικὰ συστήματα, ἤτοι τὸ τοῦ Πυθαγόρου, τὸ τοῦ Σωκράτους, τὸ τοῦ Πλάτωνος καὶ λοιπῶν, καὶ ὅτι τὸ ἀπόσταγμα, ὡς εἰπεῖν, πάντων τούτων καθὼς καὶ τὸ τῆς ἰδικῆς του φιλοσοφίας μετεδίδασκε καὶ ἐνέπνευσεν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ μαθητοῦ, τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Καὶ λοιπὸν ὁ ἀνὴρ οὗτος μετέβη εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐνίκησε τὸν προαίτιον τῆς Ἑλλάδος ἐχθρόν,

τοὺς Πέρσας, καὶ ὑπέταξε πᾶν τὸ βασίλειον αὐτῶν ἐντὸς ἐλαχίστου χρόνου. Πῶς δὲ μετεχειρίσθη τοὺς ἀρχαίους ἐχθρούς τούτους; τοὺς κατεδίωξε; τοὺς ἀφῆρσε τὴν περιουσίαν των; τὰ τέκνα των; τὴν τιμὴν των; τοὺς ἐσφαξε; κλπ., ὅπως θὰ ἔκαμνεν ἴσως ἄλλος κατακτητὴς ἀρχαίου ἐχθροῦ; Οὐδὲν τοιοῦτον ἀναφέρεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ, διότι οὐδὲν ἀληθὲς ἐγένετο. Ἐπολέμει πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν χάριν τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' οὐχὶ πρὸς τοὺς ἰδιώτας· ἔμα δὲ ὡς ἐνίκησεν, τάχιστα ἐφρόντισε νὰ ἀνυψώσῃ τοὺς ὑποταγμένους λαοὺς, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ πολιτικὴ τις διαφορά μετὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν ἄλλων κατοίκων τοῦ ἀπεράντου Κράτους του, τοὺς ἀξίους ἐκ τῶν ἄλλοθεν τούτων παρελάμβανεν εἰς τὰ μεγάλα πολιτικὰ ἀξιώματα καὶ εἰς τὸν στρατόν, ὥστε πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων, στερούμενοι τῆς φιλοσοφίας καὶ φιλανθρωπίας τοῦ ἀληθοῦς μεγάλου ἐκείνου βασιλέως, ἠπόρουν διὰ τοῦτο καὶ συνεβούλευον αὐτὸν νὰ κάμνῃ διάκρισιν μετὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ ξένων, ἀλλ' ἐκεῖνος οὐδέποτε ἤκουε τὰς ἐγωιστικὰς συμβουλὰς ταύτας.

Ἄς ἔλθωμεν τώρα καὶ εἰς τὰς σημερινὰς Χριστιανικὰς Δυνάμεις καὶ ἂς ἴδωμεν ἂν οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες αὐτῶν Χριστιανοὶ ὄντες σκέπτονται ὁμοίως πρὸς τὸν εἰδωλολάτρην ἐκεῖνον βασιλέα. Πῶς προσφέρονται αἱ Χριστιανικαὶ αὗται Κυβερνήσεις πρὸς τοὺς ὑπηκόους αὐτῶν ἐν Ἀσίᾳ καὶ Ἀμερικῇ, ἡξέυρουν ὅσοι ἔλαβον τὴν περιεργίαν νὰ μελετήσωσι τὰ κατὰ τὴν διαγωγὴν αὐτῶν. Ἐγὼ τοῦτο μόνον θὰ εἶπω ἐδῶ περὶ τούτων ἅ ἡμεῖς, ἔλεγε μοι ἄλλοτε Ὁλλανδὸς τις, δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ γίνουν Χριστιανοὶ καὶ ἐκπολιτισθῶσιν οἱ ἐπὶ ἡμῶν καὶ εἰς τὸ Βόργειον καὶ τὴν Σουμάντραν, διότι εὐθὺς τότε ζητοῦν ἐλευθερίας καὶ δὲν ὑπακούουν ἐκούτως. Αὕτη εἶναι ἡ πολιτικὴ πάντων τῶν Εὐρωπαϊκῶν, Χριστιανῶν καὶ πολιτισμένων, ὡς λέγεται, Κρατῶν πρὸς τοὺς ἀτυχεῖς λαοὺς τούτους. Τοὺς θεωροῦν χρησίμους διὰ νὰ τοὺς ἀπομυζώσιν, ὅπως ὁ βουκόλος τὰς ἀγελάδας του. Πρέπει νὰ εἶναι ἀμαρτία, κτήνη τρόπον τινὰ, νὰ μὴ ἀναπτύξουν ἰδίαν βιομηχανίαν, ἰδίαν ἐμπορίαν, ἰδίαν ναυτιλίαν κλπ. κλπ., ἀλλὰ νὰ χρησιμεύουν ὡς καταναλωταὶ τῶν βιομηχανικῶν καὶ ἄλλων προϊόντων τῆς μητροπόλεως, ὡς λέγεται ὅλη τῶν κατακτητῶν καὶ νὰ τρέφωσιν αὐτούς.

Μηδεὶς δὲ νομίσῃ ὅτι τοῦτο κάμνουν, διότι οἱ δυστυχεῖς ὑποταγμένοι λαοὶ εἶναι δῆθεν βάρβαροι καὶ δὲν δύνανται νὰ αὐτοδιοικηθῶσιν ἀλλ' ἐρίζουσι, πολεμοῦσι πρὸς ἀλλήλους κλπ., ὥστε ἡ ἔξῃ κυριαρχία καταντᾷ δι' αὐτοὺς μᾶλλον εὐεργετική. Τοῦτο δύναται νὰ ἀληθεύῃ ὡς πρὸς τινὰς ἢ καὶ πρὸς πολλοὺς βαρβάρους, ἀλλ' οὐχὶ ὡς πρὸς πάντας, τοὺς ὑποταλῆς, λ. χ. οὐχὶ ὡς πρὸς τοὺς Κυπρίους καὶ τοὺς Βόρς. Βεβαίως δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι οὗτοι εἶναι βάρβαροι, ὅτι ἔχουν ἀνάγκη τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως ἵνα ἡσυχάζουν καὶ ζήσουν. Καὶ ὅμως οἱ φιλελεύθεροι λεγόμενοι Ἀγγλοὶ, οἱ καθ' ἑκάστην Κυριακὴν ἀναγινώσκοντες τὰς Ἱερὰς Γραφὰς καὶ λέγοντες ὅτι θέλουν νὰ διαμορφώσουν τὸν βίον των κατὰ τὰ ἐν αὐτοῖς διδάγματα, δὲν εὐρίσκουν οὔτε παράλογον οὔτε ἀντιχριστιανικὸν νὰ θεωρῶσι τοὺς Χριστιανούς τούτους ὅντα κατωτέρας τάξεως καὶ νὰ ἀφαιρῶσιν μὲν ἀπὸ τοῦ πτωχοῦ Κυπρίου καὶ τὸν τελευταῖον αὐτοῦ ὀβολόν, ἵνα μισθωδοῦνται ἡγεμονικῶς διάφοροι Ἀγγλοὶ, νὰ κρατῶσι δὲ αὐτὸν εἰς τὴν ἐσχάτην ἀμάθειαν. Βλέπετε τὴν τεραστίαν διαφοράν μετὰ τῶν Ἑλληνικῶν φιλοσοφικῶν πνεύματος ὑπ' οὗ ἐνεπνέετο ὁ Ἀλεξάνδρος, καὶ τῶν σήμερον θεοποιουμένων ὑλικῶν ἐμπορικῶν, βιομηχανικῶν κλπ. συμπερμάτων!

Ἐκ τῆς πρὸς τοὺς ὑποταχθέντας Πέρσας καὶ ἄλλους ξένους διαφόρου διαγωγῆς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν σημερινῶν Χριστιανικῶν λεγομένων Δυνάμεων πρὸς τοὺς

ὑπηκόους αὐτῶν, ὧν πολλοὺς οὔτε ἐχθρούς ποτε εἶχον οὔτε ὑπέταξαν κἂν διὰ τῶν ὅπλων, κατεδείχθη ὅτι ὁ ἀρχαῖος πολιτισμὸς ἦτο ὡς πρὸς ταῦτα πολὺ ἡμερώτερος καὶ φιλανθρωπότερος τοῦ παρόντος, καὶ ἐπομένως ὅτι ἡ μελέτη, ἡ ἀκριβὴς γνῶσις τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ ἡ κατ' ἐκείνον μόρφωσις τοῦ νέου ἡμῶν βίου δὲν εἶναι μόνον καθήκον καὶ φόρος εὐγνωμοσύνης ἡμῶν τῶν νεωτέρων πρὸς τοὺς ἀρχαίους ἡμῶν ἐκείνους προγόνους, καθήκον καὶ φόρος, ὃν θὰ ἡδυνάμεθα ἴσως νὰ μὴ ἐκπληρώσωμεν, ἔστω καὶ κινδυνεύοντες νὰ καταγορηθῶμεν ἐπὶ εὐγνωμοσύνη. Οὐχὶ εἰναι τι πολὺ μεγαλύτερον καὶ μᾶλλον ἐπιβεβλημένον ἡμῖν. Εἶναι πρώτη ἀνάγκη τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν ὡς ἀνθρώπων πολιτισμένων, εἶναι ὁ πρῶτος ὅρος διασώσεως ἡμῶν ὡς ἀνθρώπων ἐλευθέρων μετὰ τοῦ ἐξαίσιου ἐκείνου πολιτισμοῦ καὶ τῶν μεγίστων ἰδανικῶν, αἵτινα τοσοῦτο εὐεργετικῶς ἐπέδρασαν ἄλλοτε ἐπὶ τὸ ἀνθρώπινον γένος, θὰ ἐπιδράσωσι δὲ καὶ εἰς τὸ μέλλον, ἂν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἔχωμεν συνείσθησιν τῆς εὐγενεστάτης ταύτης κληρονομίας, φροντίσωμεν δὲ νὰ καλλιεργήσωμεν καὶ καταστήσωμεν αὐτὴν εἰς πάντας γνωστήν, ὅπως καὶ εἰς αὐτὴν ἀρμόζει καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν. Τὴν ἐκ τούτων ἀπειρον ὠφέλειαν θὰ αἰσθανθῇ μὲν καὶ ὁ ἄλλος κόσμος, ὁ δουλεύων σήμερον εἰς τὰ ὑλικά συμφέροντα ὀλίγων τινῶν, θὰ αἰσθανθῇ δὲ βαθύτερον τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, καὶ προσέτι θὰ τύχῃ τῆς εὐλογίας τῶν πολλῶν ἐκατομμυρίων ὅσα δι' αὐτοῦ θὰ εὐεργετηθῶσιν ἐκ νέου. Ἰδοὺ τὸ καθήκον ἡμῶν καὶ ἡ ἀληθὴς εὐγένεια τῶν ἐθνῶν.

ΑΠΟΣΠΑΣΘΕΙΣΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ *

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΝ ΤΗ ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

Κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔψαλλον ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἄνδρες, γυναῖκες, παῖδες καὶ γέροντες. Κατὰ τοὺς μετέπειτα ὅμως χρόνους, ὅποτε ἡ ἐκκλησιαστικὴ ψαλμωδία διὰ τῆς προσλήψεως νέων τεχνικῶν στοιχείων παρὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων κατέστη πολυπλοκωτέρα, ἐπομένως καὶ δυσκολωτέρα, καθωρίσθησαν οἱ ἐκκλησιαστικοὶ μουσικοὶ χοροὶ, οἱ ἀντιπροσωπεύοντες τὸν λαόν. Οἱ χοροὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἔψαλλον ἀπὸ τοῦ ἁμβωνος, ἐν τῷ μεσῷ τῆς ἐκκλησίας εὐρισκομένου, ἀλλ' ἔπειτα ἀπ' αὐτοῦ μετετέθησαν εἰς τὸν κυρίως ναόν, ὅτε καὶ διηρέθησαν εἰς δύο ἡμιχοροὺς, εἰς τὸ δεξιὸν δηλονότι ἡμιχόριον καὶ εἰς τὸ ἀριστερόν, ὅπως ἀκριβῶς καὶ σήμερον διατηροῦνται ταῦτα ἐν ταῖς ἡμετέραις Ἐκκλησίαις ὑπὸ τὸ ὄνομα δεξιῶς χορὸς καὶ ἀριστερὸς χορὸς.

Οἱ διὰ τῶν χορῶν τρόποι τοῦ ζῆδεν ἐν τῷ χριστιανικῷ ναῷ ἐγένοντο κατ' ἀπομίμησιν τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ θεάτρου, ἐν ᾧ διὰ τὰς μουσικὰς ἐκτελέσεις τῶν δραμάτων ὑπῆρχον οἱ χοροὶ, οἱ ἀντιπροσωπεύοντες τὴν κοινὴν γνώμην, μετὰ τῶν δύο ἡμιχορίων, ὧν ἕκαστον εἶχε καὶ τὸν κορυφαῖον τοῦ χοροῦ, ὡς νὰ λέγωμεν δηλαδὴ σήμερον τὸν πρωτοψάλτην του. Πλὴν δὲ τῶν κάτω χορῶν καὶ τοῦ ἁμβωνος, ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ ὑπῆρχε καὶ ὁ ἐντὸς τοῦ ἁγίου Βήματος χορὸς. Πάντες οἱ χοροὶ ἔψαλλον καὶ κατ' ἰδίαν καὶ ἀπὸ κοινοῦ, ὅτε ὑπεδηλοῦτο ἡ συμφωνία ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων.

Εὐρέθη ἀνωτέρω, ὅτι ὁ χορὸς τῶν κάτω ψαλτῶν συνίστατο ἐκ δύο ἡμιχορίων· συμπληροῦντες δὲ λέγομεν, ὅτι ἕκαστον τούτων διελθόντο ὑπὸ ἰδίου προσώπου, πρωτοψάλτου, χορολέκτου ἢ καὶ χοροῦ καλουμένου. Τὰ ἡμιχόρια ταῦτα εἶχον καὶ ἰδίους μονωδοὺς, οἵτινες ἐκκαλοῦντο μονοφωνάριοι.

Ἐκ πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν χορῶν τοῦ Βυζαντίου διακρίνοντο κυρίως οἱ τῆς Ἁγίας Σοφίας, οἵτινες

* Γ. Δ. Παχτίου.

ἦσαν καὶ οἱ πολυπληθέστεροι τῶν λοιπῶν ναῶν. Ὅπως ὑψίστη ἔκφρασις τῆς Βυζαντινῆς ἀρχιτεκτονικῆς ὑπῆρξεν ὁ περικαλλὲς τῆς Ἀγίας Σοφίας ναός, οὕτω καὶ ὑψίστη ἔκφρασις τῆς μεσαιωνικῆς ἐλληνικῆς μουσικῆς ὑπῆρξεν ἡ ὑπὸ τοὺς θόλους αὐτῆς ἐκτελουμένη ψαλμωδία. Οἱ ψάλλται τῆς Ἀγίας Σοφίας ἦσαν οὐ μόνον πολυπληθέστατοι, ἀλλὰ καὶ διασημότεροι καὶ διὰ τὴν συντήρησιν αὐτῶν ἐδαπανᾶτο ἀρκετῶς ἀφθονώτατον χρῆμα. Ἡ περὶ τούτων δὲ φροντίς καὶ μέριμνα ἦτο κύριον μέλημα οὐ μόνον τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τῆς Πολιτείας. Αὐτοκράτορες μουσόφιλοι ἐξέδιδον διατάγματα, δι' ὧν καθωριζέτο ὁ ἀριθμὸς τῶν ψαλτῶν.

Κατὰ τὴν Γ' Νεαράν τοῦ Ἰουστινιανοῦ τὸ προσωπικὸν τῶν τριῶν ἐν τῇ Ἀγίᾳ Σοφίᾳ χορῶν τοῦ Ἀμβωνος, τοῦ κάτω χοροῦ καὶ τοῦ ἀγίου Βήματος καθορίζεται εἰς 60 πρεσβυτέρους, 100 διακόνους ἄρρενας, 40 θηλείας καὶ 90 ὑποδιακόνους, ἀπαρτίζοντας τὸν ἐντὸς τοῦ ἀγίου Βήματος χορὸν, εἰς 25 ψάλτας, ἀποτελοῦντας τὸν χορὸν τῶν κάτω ψαλτῶν, τὸν δὲ τρίτον ἀπετέλουν οἱ ἀπὸ τοῦ Ἀμβωνος 110 ἀναγνώσται, ἥτοι τὸ ὅλον 425, ἐκτὸς τῶν 100 πυλωρῶν.

Χάριν δὲ πλείονος σαφηνείας παραθέτομεν αὐτολεξεῖ καὶ τὸ σχετικὸν αὐτοκρατορικὸν διάταγμα τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἔχον ὧδε· «Θεσπίζομεν μὴ περαιτέρω μὲν ἐξήκοντα πρεσβυτέρων κατὰ τὴν ἀγιωτάτην Μεγάλην ἐκκλησίαν εἶναι, διακόνους δὲ ἄρρενας ἑκατὸν, τεσσαράκοντα δὲ θηλείας, καὶ ὑποδιακόνους ἐνενήκοντα, ἀναγνώστας δὲ ἑκατὸν δέκα, καὶ ψάλτας εἴκοσι πέντε, ὡς εἶναι τὸν πάντα ἀριθμὸν τῶν εὐλαβεστάτων κληρικῶν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐν τετρακοσίοις εἴκοσι πέντε προσώποις καὶ ἑκατὸν πρὸς τούτοις τῶν καλουμένων πυλωρῶν».

Ἀναλόγως δὲ τοῦ βαθμοῦ τῆς φιλομουσίας τῶν Αὐτοκρατόρων παρήλλασσε καὶ ὁ ἀριθμὸς οὗτος τῶν χορῶν. Οὕτω π.χ. ἡ IB' Νεαρά τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου καθορίζει τὸν ἀριθμὸν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Μ. Ἐκκλησίας εἰς 80 πρεσβυτέρους, 150 διακόνους ἄρρενας, 40 θηλείας διακόνους, ὑποδιακόνους 70, ἀναγνώστας 160 καὶ ψάλτας 25, ἥτοι τὸ ὅλον 525 πρόσωπα!

Ὑπῆρχον λοιπὸν χρόνοι, καθ' οὓς ἡ ἐλληνικὴ εὐσέβεια ἐν τῷ περικαλλεστάτῳ τῆς θείας Σοφίας ναῷ ἀνέπεμπε δεήσεις καὶ ὕμνους τῷ Παναγᾷ Θεῷ διὰ παναρμονίου ψαλμωδίας ὑπερπεντακοσίων φωνῶν !...

Ἰωάννης ὁ Καμενιάτης θαυμάζων τὴν ἡδυφωνίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ᾠμάτων παρὰβάλλει αὐτὴν πρὸς ἀγγελικὴν ὑμνωδίαν· «Εἰ γὰρ τις τὴν μουσικὴν ἐκείνην, τὴν ἐκ παντός στόμαχος ὕψ' ἐν τῷ Θεῷ ἀναπεμπομένην, τοὺς ὕμνους ἐν ταῖς πανδήμοις συντάξῃ, τῷ ἥχῳ τῶν ἐορταζόντων ἀγγέλων ἐξεικονίσαι θελήσειεν, οὐδὲν τοῦ δέοντος ἀμαρτήσῃ». Οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι σοφοὶ πρέσβεις Βλαδιμήρου τοῦ Α' τῆς Ρωσίας (987 μ. Χ.) καταγοητευθέντες ἐκ τῆς ψαλμωδίας τῆς Ἀγίας Σοφίας «Ἐνομίσαμεν, ἐφώνησαν πρὸς τὸν μονάρχην τῶν, ἐνομίσαμεν, ὅτι μετεκομίσθημεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Χορὸς ἀγγέλων κατέβαινεν ἐξ οὐρανοῦ καὶ συνέψαλλε μετὰ τῶν Ἑλλήνων ψαλτῶν ὑπὸ τοὺς θόλους τῆς Ἀγίας Σοφίας».

ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Μία γνώμη καθ' ἑβδομάδα.

Ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν ἀρχαιότητα δὲν εἶναι ποσῶς, παράλογος τις πρόληψις κακῶς καὶ ἐσφαλμένως ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων παραδεδεγμένη. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκην ἀναπτύξεως, ἡ δ' ἐμβριθὴς ἔρευνα καὶ γνώσις τῆς ἀρχαιότητος εἶναι ἡ πλουσιωτέρα καὶ πιστοτέρα πηγὴ τῶν γνώσεων τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τὸ ἀπαραίτητον τέλος σχολείου τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ. Ὅντως, εἰς πόλιν θέσιν πρὸς σιγμὴν θὰ εὐρισκόμεθα εἰς, ἐλαμβάνομεν τὴν ἀρχαιότητα ὡς πρόληψιν, εἰς τούτοις ἐπεθέτομεν ὅτι οἱ προπάτορες ἡμῶν δὲν ἐσκέφθησαν ὀρθῶς πρὸς ἡμῶν, καὶ εἰς τέλος δὲν ἐλαμβάνομεν ὡς βοήθημα τὰς ἰδέας ἐκείνων, ὅπως ἀναπτύξωμεν, ὅπως ἐπεκτείνωμεν, καὶ ὅπως ἐπιβεβαιώσωμεν τὰς ἡμετέρας;

Διονύσιος Λάτας

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Κ. Φ. Χαρτοῦ μ.—Ἡ ἀποστολὴ αὕτη ὡς καὶ πᾶσα νέα θ' ἀρχίσῃ ἀπὸ τοῦ α' ἀριθμοῦ τοῦ ΙΑ' ἔτους ἥτοι μετὰ ἓνα μῆνα.— Γ. Δ. Χ. Παρισίους Ν. Μ. Ταϊγάνιον. Ἐξαιρετικῶς καὶ διὰ τὸ ἐπεῖγον ἀπεστάλησαν ἐπὶ συστάσει.— Ι. Ν. Βάρνα Γρ. Χ. Σ. Δάρισσαν, Στ. Δ. Β. ἐν νῆν, Κ. Π. Σμύρνην. Ζητηθέντα ἀπεστάλησαν.

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

Διατίμησις παρελθόντων καὶ φθύνων

Πλήρης σειρά τῶν ἐννέα τόμων (1902—1910) δρ. 35.

Ἡ αὕτη διὰ δημοσίας κοινοτικῆς ἡ σχολικῆς βιβλιοθήκας, ἐπισήμως ζητούμενη δρ. 25.

Ἐκαστος τόμος ἰδιαίτερος δρ. 5.

Παλαιὰ φύλλα παρελθόντων ἐτῶν ἑκαστον λεπτὰ 5.

Φύλλα τοῦ 9 τόμου (1910) πρὸ συμπλήρωσιν, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπερβαίνουν τὰ 5, δωρεάν.

Ἀποστολὴ ἐλευθέρᾳ ταχυδρομ. τελῶν.

Πᾶν ποσὸν προερχόμενον ἐκ πωλήσεως τόμων ἢ φύλλων θεωρεῖται καὶ ἀναγράφεται ἐν τῷ οἰκείῳ χώρῳ ὡς δωρεὰ τοῦ ἀποσταλάντος. (Ἐκ τοῦ Γραφείου)

ΟΔΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΑΙ

ΔΙΑ ΧΡΥΣΟΥ

Μελετήσας εἰδικῶς ἐν Εὐρώπῃ τὰς τελευταίας μεθόδους περὶ κατασκευῆς χρυσῶν ὀδόντων καὶ ὀδοντοστοιχιῶν ἐφαρμόζω ταύτας εἰς τὴν παρὰ τὴν πλατ. ταν Ὀμονοίας κλινικὴν μου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΗΡΕΛΛΗΣ

Ὁδοντοῖατρος τῆς Βασιλικῆς Αὐλῆς.

2—Ὁδὸς Πειραιῶς—2

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ

ΤΟ ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ
ΣΤΟΔΟΥ

ΚΑΙ ΤΩΝ

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Κερδίζουσιν ἀριθμοὶ 2,000.

Κέρδη κληρονομίας 200,000.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΤΜΟΠΛΟΤΗΣ

Δρομολόγιον ἰσχύον ἀπὸ 1 Ἀπριλ. 1911

Ἀναχωρήσεις ἐκ Πειραιῶς

ΔΕΥΤΕΡΑ Μεσημβρίαν (κατ' εὐθείαν) δι' Ἀλεξάνδρειαν.

ΔΕΥΤΕΡΑΝ 2 μ. μ. διὰ Γόθειον (προαιρετικῶς), Χαλέμας, Κατάκωλον (προαιρετικῶς), Πάτρας, Κέρκυραν καὶ Τεργέστην.

ΔΕΥΤΕΡΑΝ, 6 μ. μ. διὰ Πάτρας, Χανιά, Ρέθυμνον καὶ Ἡράκλειον.

ΤΡΙΤΗΝ, 4 μ. μ. διὰ Χίον, Μυτιλήνην, Κωνσταντινούπολιν, Πύργον καὶ Βάρναν.

ΤΡΙΤΗΝ, 7 μ. μ. διὰ Χαλκίδα, Αἰδύφον, καὶ Βόλον.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Πατρῶν

ΤΕΤΑΡΤΗΝ 8 μ. μ. (κατ' εὐθείαν). διὰ Κέρκυραν καὶ Τεργέστην.

Ἡ περίφημος Κολώνια καὶ τὰ ἄλλα ἀρώματα Μπουσαράκου, πωλοῦνται εἰς τὴν Κεντρικὴν νῆα. Στὰ Φιλελευθερικῆς.